

Z cizích revuí.

BULLETIN BELGE DES SCIENCES MILITAIRES. Říjen 1934. (Dokončení.)
Československo.

Dělostřelectvo. 36 baterií lehkého, 66 hrubého a 4 pluky protiletadlového dělostřelectva (tedy $\frac{1}{4}$ polního a všechno ostatní) je motorisováno.

Jezdectvo. Každá brigáda má 1 eskadronu OA.

Tanky. 12 praporů, po 1 pro každou divisi, a 1 prapor cvičný. Za posledních manévřů byla zkoušena jednotka o 3 jezdeckých plucích, 1 cyklistickém praporu, 1 praporu na autech, 3 bateriích polního dělostřelectva, 1 praporu obrněných minometů, 1 rotě OA., 1 telegrafní rotě, 1 ženijní rotě, 1 letce stíhací a bombardovací. Tato jednotka byla prozatím přijata jako typ válečné jezdecké brigády.

Rumunsko.

Dělostřelectvo. Je jen z části motorisováno; DPL. plně

Obrněná auta. Několik eskadron.

Tanky: 4 pluky lehkých tanků.

Pěchota. 4 pluky motorisované.

Belgie:

Sleduje opatrně úspěchy v motorisaci. Nyní počíná používat polopásových vozů francouzských a anglických traktorů.

Dělostřelectvo. Část hrubého, celé těžké a PL. motorisováno.

Jezdecktvo. Skupina OA.

Tanky. 3 roty lehkých tanků.

španělsko.

Dělostřelectvo. Motorisuje se dělostřelectvo a muniční sledy.

Jezdecktvo. 5 jezdeckých brigád má po 2 eskadronách kulometných motorisovaných.

Obrněná auta. Několik jednotek se zastaralou výzbrojí.

Tanky. 2 pluky o 2 praporech lehkých tanků a 8 rot divisních tanků.

Pěchota. Divisní kulometné jednotky jsou na motocyklech; mimo to několik samostatných kulometných eskadron.

Portugalsko.

Dělostřelectvo. Má traktory Citroën-Kegresse, DPL, je motorisováno.

Jezdecktvo. Obě brigády mají po kulometné motorisované eskadroně.

Tanky. 1 smíšený pluk.

Pěchota. Pokusy jsou v běhu.

švýcarsko.

Zkouší se traktor „Pavesi“ pro dělostřelectvo. Velká část těžkého dělostřelectva je motorisována. Jezdecké pluky používají některých motorisovaných zbraní. Pluky cyklistů mají motocykly a kulometné čety na motocyklech.

Jugoslavie.

Pokusy v motorisaci pěchoty i dělostřelectva jsou v proudě. Existuje 1 prapor tanků o 4 rotách.

Dánsko.

23 baterií z 41 je motorisováno.

švédsko.

Na zkoušku je motorisováno několik pěších a dělostřeleckých jednotek. Jezdecktvo má zvláštní lehké jednotky, složené z motocyklů a z kulometů na autech. Mimoto má 1 rotu OA. a zejména 2 roty tanků.

Holandsko.

Dělají se pokusy; má jen několik OA.

Bolivie.

Je vyzbrojena anglickými tanky. Ty byly značně rozmnoženy za války proti Paraguay.

Rakousko.

Problémy motorisace a mechanisace byly studovány na popud majora Heigla. 2 z 6 baterií 104 mm jsou motorisovány, dále část speciálních praporů a dopravních jednotek. Mimoto existuje 6 motocyklistických rot a 1 rota OA. R. 1930 byla zkoušena „Schnelle Brigade“.

Německo.

Velký zájem o zkoušky ostatních armád. Velká část dopravních jednotek je už motorisována. Každá divise má 1 baterii motorisovanou, tak jako každý pěší pluk má 1 baterii proti tankům (77 mm). Je používáno atrap tanků a OA. Dávají přednost pro strategické přezvědy OA. a motocyklům, ač motocykly nemají mnoho zastánců. Proti francouzskému mínění neradi kombinují koně s motorem (ač se jinde této kombinaci přeje).

Jiné země.

Mají OA., tanky a jiné motorisované zbraně v různém množství.

Spojené státy.

Mechanisace a motorisace má být předvídána ve smyslu plnění normálních úkolů jednotlivých zbraní a ne sama o sobě.

Dělostřelectvo. Polovina lehkého má gumová kola a je tažena auty, celé hrubé a těžké, 6 pluků PL, 3 pluky pobřežní, mobilní a velká část dělostřelectva Garde nationale bude motorisována.

Jezdecktvo. Jeden z 15 pluků je úplně mechanisován, druhý bude později. U mechanisované brigády je 1 oddíl dělostřelectva motorisován. Mimoto má jezdecká divise 3 čtyři tanků; část velitelství a trénů je motorisována.

Obrněná auta. 1 eskadrona OA. pro divisi.

Tanky. 2 pluky, 7 divisních rot a 14 rot Garde nationale.

Pěchota. Předvídá se motorisovat část velitelství, kulometných jednotek, jednotek doprovodných zbraní a trénů, dále spojovacích, ženijních jednotek atd.

★

V třech přehledných tabulkách je uspořádána charakteristika a typy tanků, jež jsou nyní v používání.

Listopad.

Pages d'histoire de l'armée belge au cours de la guerre 1914—18 (generál Jones a pplk. gšt. Jones).

Protitřtok provedený 6. března 1918 praporem 3. jezdecké brigády pod velením autora článku.

L'idée de manœuvre (plk. gšt. Van Egroo).

Pisatel se snaží nejprve najít definici „myšlenky manévru“. Ji je třeba stanoviti, kde a jak chceme býti silni i přes odpor nepřítele. Musí to být myšlenka předem pojatého manévru, jinak se vydáváme v područí vůle protivníka. Avšak při provádění manévru se přizpůsobujeme událostem a zprávám, ač ztrácíme se zřetel konečný cíl. Je busolou, která udává směr plavby lodí.

Má být jednoduchá. Záleží v stanovení a kombinaci směrů a úsilí. Je nutno ji vyjádřit, jak pisatel ukazuje na historických válečných událostech, vždy a jasně, jak při manévrech velkých, tak i malých a nejmenších jednotek. Má s ní být seznámen každý z podřízených.

Velitel, který ji koncipuje, má se vyhýbat všem podrobnostem, má být zbaven všech vedlejších starostí a oddálen od bezvýznamných událostí svými přímými pomocníky, aby mohl její provádění sledovat a událostem i manévru nepřítele přizpůsobovat s hlavou jasnou a chladnou tak, aby i přes odpor protivníka dosáhl cíle, který je mu vytčen úkolem.

Les croquis panoramiques de repérage (špkt. Leseul).

Praktické pokyny k pořizování panoramatického náčrtu velitelem družstva jako příprava k palbě z lehkého kulometu.

Prosinec.

Pages d'histoire de l'armée belge au cours de la guerre 1914—18 (kpt. v zál. Rousseaux).

Autor vypráví o dvou nočních výpadech (coup de main) na Canopus-Trench 25. června a 28. července průzkumným oddílem 7. pěšího pluku pod jeho velením.

Les possibilités actuelles de notre aéronautique militaire (pplk. let. Hugon).

Obsáhlý referát o této práci viz v Leteckých rozhledech.

Règles d'emploi de l'observation terrestre dans les unités d'infanterie (mjr. gšt. Wanty).

Studie o použití pozemního pozorování v jednotkách pěchoty s návodem pro výcvik pozorovatelů rojů — hlídek (1—2). Je počítáno s třemi roji pozorovacími pro pěší pluk a s jedním rojem pro prapor a pro každou rotu.

V technické revui jsou tyto studie:

1. „Matematická analýza střeleckých pravidel“ od por. Demoora.

2. „Rízení palby v noci“ od por. Van Vyve.

Pplk. gšt. J. Fetka.

BULLETIN BELGE DES SCIENCES MILITAIRES, ročník XVI. (1935), leden.

„Pages d'histoire de l'Armée belge au cours de la guerre 1914—1918.“

V tomto zajímavém seriálu článků je pojednání o bojích: „Od Ysery po Escaut s 1. a 4. plukem pěších myslivců na podzim r. 1918“. Autor, patrně účastník těchto bojů se kryje pod šifrou V. F.

Popisuje boje těchto pluků nejdříve v zářijové ofenzivě a v prvních postupech na Roulers. V dalším ofenzivním postupu v druhé polovici října po krátkém odpočinku v zápoli oba pluky byly severním bočním vojem a pak byly zasazeny k násilnému překročení kanálu Lyského. Vyznamenaly se při dobytí Landeghemu a v stálých společných bojích spolu s francouzskými vojsky. Dosahují tak 4. listopadu krutými boji Escaut a v dáli vidí Gand. Připravují se k novému ofenzivnímu přechodu řeky, když dochází k příměří.

Celé toto pojednání je zajímavé, a je škoda, že není vypracováno do větších podrobností a lépe doloženo dokumenty a plány. Pak by to byla velmi instruktivní taktická studie o použití dvou pěších pluků právě v nejzajímavějších fázích boje pohybné války.

„Válka o španělské dědictví a stále platné poučky“, historická studie od plukovníka Bema van Egroova.

Autor v svém pojednání probírá jen tu část této čtrnáctileté války, pokud jejím dějištěm bylo území zaujímající dnešní Belgie a pokud může skýtat poučky pro dnešní obranu Belgie.

Zmíniv se o válečném umění první polovice XVIII. století a význačných bitvách v závěrečných úvahách podává autor několik názorů o významu stálého opevnění a manévru. O manévru pak zdůrazňuje, že ten protivník, který se chopí iniciativy a připraví manévru, použije vždy překvapení, lsti a rychlosti, kteráž pak zvláště dnes pomocí motorisace dovoluje nečekané činy. A dodává: „Byl by tedy souhlas s nehybností rozumným bojem proti takové pohyblivosti?“

„Zbraně, různé prostředky, možnosti v provedení se změnily, válka však v své podstatě zůstala nezměněna. Je třeba především přizpůsobit nové metody věčným zásadám. Nic nového pod sluncem.“

Toto pojednání přináší rovněž několik zajímavostí v otázkách opevnění, na př. zjištění, že polní opevnění doplňující systém stálých pevnostních okruhů bylo vždy proraženo ať již tím neb oním protivníkem.

„Přehled o několika možných použitích psychotechniky v armádě“ od npor. v zál. R. Mente.

Několik příkladů: Při vyhledávání mířičů u děla; pozorovatelů v dělostřelectvu; spojky; vozky, šoféra; kulometného střelce; měřiče vzdálenosti; pilota-letce; leteckého pozorovatele; velitele vůbec, atd.

Činor.

Un redressement strategique. Manévr na Ceru (12., 19., 8. 1914) od plk. gšt. P. Desoila.

Bojiště cerské. Rak.-uherský a srbský operační plán. Rakouský útok a odvetná opatření srbského velení. Bitva na Ceru.

Autor připisuje toto vítězství především pochodové schopnosti srbské pěchoty (une victoire des jambes de l'infanterie). Potiorek se zde prohřešil proti zásadě o soustředění sil v bitvě a špatným výběrem terénu k útoku. Také menší hodnotnost rak.-uhers. vojska se tu projevila a autor tu poznamenává: „Jestliže Chorvaté XIII. AS. se velmi dobře bili proti svým srbským bratrům, nebylo tomu tak u VIII. AS., který se rekrutoval z Čech.

Německé železnice r. 1914 od škpt. gšt. Bedorete.

Studie o použití německých železnic při mobilisaci a koncentraci r. 1914, vypracovaná podle díla „Das Deutsche Feldeisenbahnwesen. (Pokračování v čísle dalším.)

Přehled o několika možných použitích psychotechniky v armádě od npor. v zál. Ing. R. Neuthe.

Revue technique.

„Note relative au valeur des poudres comprimées d'éléments en bois et leur utilisation comme ponts de Circonstances“ od prof. E. Gysen, důst. v zál. žen. vojska.

Hodnocení dřevěných trámů, co se týká jejich použití při konstrukci výpomocných mostů.

Problém du relèvement od p. A. Letroye z voj. zeměp. ústavu.

Pojednání a návod k rychlému početnímu postupu při výpočtu bodu, z něhož byly zaměřeny tři nebo více známých stanovišť.

Procédé graphique de mise en convergence d'un ensemble de pièces au moyens d'un poste directeur od mjr. Herbillona.

Účelem studie je grafické vyřešení úkolu: Několik děl (anebo přístrojů k měření úhlů) rozptýlených obecně v terénu, které byly srovnány v pohotovost do rovnoběžnosti, soustředit je v zaměření na jistý cíl, který byl změřen u jednoho děla (úhlo. měrného přístroje), úhlová odchylka od základního směru pozorování a také topografická dálka.

Pplk. P—er. (Přístě dále.)

REVUE MILITAIRE FRANÇAISE, roč. 1935, čís. 163—165, leden—březen.

Pplk. Tournyel du Clos: Alexandre Ier — chef d'armées.

R. 1912 byl velitelem první srbské armády, jež porazila Turky u Kumanova, Babuny, Monastiru a Bulhary v bitvě na Bregalnici. R. 1914 jako princ regent byl vrchním velitelem a dvakrát porazil Rakušany v bitvě na Ceru a na Kolubaře. Ustupuje se svými vojsky r. 1915, aby zachránil alespoň armádu, když nemohl zachránit Srbsko. R. 1916 vede útok na Kajmak-Čalan. 15. září 1918 pak na témž místě ofensivu a po průrazu pronásleduje a táhne triumfálně územím dnešní Jugoslaviie. Podrobně pojednáno o bitvě na Kolubaře 1914.

Gen. Pichon: Guerre d'hier et de demain. Viz obšírný rozbor této práce od mjr. gšt. Somma v tomto čísle na str. 849.

Pplk. Juin: Pacifikace Maroka. Methody a program.

Plk. Menu: Les journées des 29 et 30 août 1914. (Bitva vedená mezi 5. francouzskou armádou a 2. německou armádou u Guise.)

5. francouzská armáda po bitvě na Sambře 21. a 22. srpna 1914 stále ustupuje. Její jednotky utrpěly velké ztráty. Její tři sbory ztratily na 25.000 mužů. Ve dnech

24. a 27. srpna armáda ustupuje bez přestání. Některé jednotky táhnou ve dne i v noci. Únava je zvyšována vedrem a zacpáním cest prchajícím obyvatelstvem. 27. srpna armáda vyšla z pohraniční pahorkatiny a byla jižně od řeky Oisy, na níž měla své zadní voje. Angličané ustupovali a bylo třeba i jim ulehčit. Nastala doba, kdy se mohla 5. armáda obrátit, aby ulehčila tlaku na západní křídlo francouzských vojsk. Útok bylo nařízeno vésti od východu na západ se současným zajištěním proti severu. Generál Lanrezac, velitel 5. armády, nařídil vést útok na západ třemi sbory, a to: 3. a 18. a skupinou záložních divisí. Proti severu měl jistit 10. sbor. Záloha za severním křídlem 1. sboru. Poněvadž předtím jednotky 5. armády ustupovaly souběžně k jihu, byl věnován celý den 28. srpna pochodům k zaujímání východiště. Během 28. srpna překročil Němec Oisu a napadl zadní voje. Do noci tři divise od hlavní útočné skupiny zasáhly v jejich prospěch a obrátily se k severu. Proto útočné síly z původních 109 praporů měly jen 50 praporů.

2. německá armáda gen. Bülowa pronásledovala dlouhými pochody bez ohledu na únavu vojsk a na sousedy. 28. srpna překročil svým gardovým a 10. sborem řeku Oisu, kde narazil na předsunuté přední stráž. V té době 10. záložní sbor a 17. sbor postupovaly na západním břehu řeky Oisy, odděleny od východní skupiny mezerou asi 15 km. — Průběh 29. a 30. srpna je probíráán velmi podrobně po jednotlivých úsecích až do praporů, hlavně na francouzské straně.

Výsledek celé bitvy je ten, že Němci zásahem přes Oisu omezili pohyb 5. francouzské armády do boku sil pronásledujících Angličany a tento zásah byl proveden jen pěti divisemi a s omezeným cílem. Francouzská 5. armáda nesplnila úlohu, neboť se převahou sil bránila čelnímu tlaku a uvolnila jen menší počet sil k útoku přes Oisu na západ.

Generál Inostrancev: *L'operation de Sarykamysh.*

Jde o operaci na kavkazském bojišti v prosinci 1914 na směru Kars—Sarykamyš—Erserum. Pohraniční hory v tomto prostoru jsou velmi rozlehlé a dosahují výše přes 3000 m. Komunikace jsou velmi řídké a neudržované. Terén mimo komunikace skalnatý a nesnadno schůdný. Je velmi těžký pro útočníka. Klimatické poměry jsou velmi tvrdé. Sníh, mrazy. Charakter operace byl horská válka v zimě.

Ruské síly: 1. kavkazský sbor, 4. kavkazský sbor a 2. turkestanský sbor. Velitel armády kníže Voroncov-Daškov, náčelník štábu Michalevski. Směr Kars—Sarykamyš—Erserum svěřen 1. sboru, velitel generál Berchmann. Počátkem listopadu začali Rusové s ofensivou, kterou vedli až do 7. listopadu, kdy byli napadeni 3. tureckou armádou v síle tří sborů o devíti divisích, velitel armády Hassan-Izet paša, náčelník štábu major německé armády Guse. Proti těmto silám měli Rusové hlavní skupinu 25 praporů, jež byla obchvatem svého severního křídla donucena k ústupu. V těžké situaci zasáhl do boje předvoj 2. sboru. Postup Turků byl zastaven a boje se ustálily na frontě asi 40 km.

Turecký vrchní velitel Enver paša počátkem prosince 1914 v dohodě s ním, generálem Limannem von Sandersem rozhodl se osobně řídit operace 3. armády. Plán jeho ofensivy byl porazit severní křídlo ruské (v hodnotě asi jedné brigády), proniknout údolím na ruské území tak daleko, až bude na výši Sarykamyše, a pak ponechat proti poraženým Rusům jen minimum sil a s celým jádrem přejít horský hřbet, napadnout Sarykamyš od severu a východu, přeríznout tak jedinou ústupovou komunikaci jádra ruských vojsk. Tak je donutit ke kapitulaci nebo k ústupu do divokých hor po ztrátě veškerého materiálu. Hlavní ruská skupina měla být upoutána čelním útokem s minimem sil. Hřbet, který měl být překročen, byl v šířce asi 20 km bez cest a ve výšce asi 2300 m. Rozdělení sil: na obchvat 9. a 10. sbor zesílený o osádku pevnosti Erserum; čelní akci vedl pak 11. sbor. Obtíže a riziko operace bylo v překročení bezcestného pohoří, kde musila nastati ztráta času i hodnoty vojsk.

Útok začal 19. prosince. Ruský velitel poznal nebezpečí a poslal posilu, která však nemohla stihnout včas pro sniž. Tak severní ruské křídlo bylo poraženo a ustupuje. Aby mu ulehčil, nařizuje gen. Berchmann čelní útok a chce zasáhnout týl severní skupiny turecké, která pronásledovala jeho křídlo. Ale zatím co 10. sbor tlačí před sebou ruské jednotky, míří již 9. sbor přes hory v mrazu a za sněhové vánice na Sarykamyš. V ruském týlu byly jen etapní, výcvikové a náhradní formace. Dlouho trvalo, než ruské velení zjistilo účel turecké operace. Teprve 25. prosince byl zjištěn pochod Turků na Sarykamyš, když byli asi 6 km v horách. Ihned proti nim poslány všechny volné a uvolněné jednotky z města v hodnotě 2000 mužů a 16 těžkých kulometů. Zastaven útok hlavní ruské skupiny. Turecké síly byly zatím zadrženy na 5 km od města. Nyní začalo rychlé stahování všech volných sil z fronty a z pevnosti Kars. Pěchota na saních a jezdecko. Postupně obě strany sílely a bitva se vedla na severním okraji Sarykamyše. Jediná silnice je pod palbou. Na turecké straně bojují dvě divise 9. sboru, u Rusů pak různé jednotky pestrého složení. Boj je veden velmi tvrdě. Gen. Michalevski ztratil důvěru v záchranu vojska a opustil Sarykamyš. Gen. Berchmann přes velkou důvěru, že se mu podaří udržet město, dává rozkaz k ústupu, neboť nastaly zásobovací obtíže; zachoval si však klid.

27. prosince zasáhne do boje celý turecký 10. sbor se třemi divisemi a obklíčil a odřízl úplně město od pevnosti Kars. Obklíčení je tedy úplné, a nepodaří-li se ruskému vojsku prolomit tureckou frontu na směru Kars, zbude jen kapitulace. Ruské jednotky bojují s obrácenou frontou. Pevnost Kars se brání samostatně zajišťovacím tureckým jednotkám. Boje jsou velmi krvavé. Turci vytrvale útočí a jejich řady řídnou. Již přechod hor způsobil jim velké ztráty právě tak, jako pobyt v horách v zimě. Rusové byli přece v městě a byli lépe ušetřeni nepohody. Proto turecké útoky postupně pozbyávají průbojnosti. Turci ochabovali a Rusové dostávali stále nové jednotky, které se stahovaly z fronty, kde 11. sbor nebyl s to je upoutat. Tak 31. prosince vydává gen. Berchmann rozkaz, aby bylo ustupováno z fronty jen velmi pomalu a zadní voje zůstaly ještě den v postavení. Současně nařizuje útok do boků turecké obléhací skupiny. 1. ledna 1915 na východě 1. kavkazské divise gen. Baratova, zesílená osádkou pevnosti Kars; na západě skupina 2. sboru, jež nebezpečně odřezává ústup tureckému vojsku. K manévru se připojila 4. ledna osádka města. Skupina 2. sboru odřízla ústup 9. tureckému sboru a společně s osádkou města zničila tento sbor a zajala velitele sboru a velitele 17., 28., 29. turecké divise. Divise Baratovova odzbrojila 30. tureckou divisi. Jen jedné turecké divisi se podařilo ustoupit po ztrátě veškerého materiálu. Zajato na 6000 Turků.

K provedení chyběla Turkům iniciativa velitelů divisi, pluků a praporů. Jejich armáda, ač statečná, nebyla bojově schopná provést tento odvážný manévr, jenž vyžadoval zvláštních velitelů všech stupňů. Výborná a odvážná myšlenka musí být dokonale provedena. To je rozdíl mezi Tannenbergem, jehož byl Sarykamyš kopii. (Na všechny tyto obtíže poukazoval něm. gen. Limann von Sanders.)

Plk. Carbonneau: Une figure de soldat. V tomto článku je líčena osobnost německého plukovníka von Lettowa Vorbecka a jeho boje v německé východní Africe proti spojeným silám britsko-belgicko-portugalským během světové války.

Pplk. Delmas: Rumunsko ve světové válce 1916—1918. Jde o velmi podrobnou recenzi knihy Kiriceskovy, jež pojednává o válce Rumunska. Je to jedna z nejlepších knih tohoto obsahu.

Plk. gšt. Vejmelka.